

Prologus

Incipit prologus sancti Hieronymi cardinalis presbyteri in libros *Vitas patrum* sanctorum *Egyptiorum*. etiam eorum qui in *Scythia* *Thebaida* atq; *Mesopotamia* morati sunt: non solum quos oculis vidit: maximoque labore conspexit: verum et quod plurima a fide dignis relata conscripsit notabili diligentia. Denique aliorum etiam autentico- rum libellos fideliter e greco in latinum transtulit: et ab alijs translata pro sui perfectione huic operi inseruit.

Benedictus deus qui vult

omnes homines saluos fieri. et ad agnitionem veritatis venire. quod gratia nostrum iter direxerat ad egyptum. Et ostendit nobis mirabilia magna ad posteritatis memoriam profuturam: ex quibus non solum nobis causa salutis ostenditur: verum et historia salutaris atque doctrinam pietatis aptissima conderet. que virtutis iter agere volentibus gestorum precedentium fide amplissimum tramitem pandat. Quamuis ad tatarum rerum narrationem minus idonei simus: nec dignum videatur ingentium rebus exiguis ac paruis fieri auctores: precelesque virtutes humiliter narrare sermone. tamen quoniam fratrum caritas eorum qui in monte sacro oliueti commanent hoc a nobis frequenter exposcit: ut egyptiorum monachorum vitam virtutesque animi. Et cultum pietatis atque abstinentie robur quod in eis coram vidimus explicemus: precibus ipsorum qui hoc imperant ad-

Vitas patrum i.

iuuandum me credens aggrediar. non tam ex studio laudem requirens quam ex narratione rerum edificationem futuram legentibus sperans: duobus gestorum vnusquisque inflamatus exemplis horum rescere quidem seculi illecebras. sectari vero quietem: et ad pietatis iuitatur exercitia. Vidi ergo et hec vidi thesaurum christi in humanis absconditum vasculis: queque thesaurum repertum nolui tanquam inuidus occultare: sed quasi pro multis iuentum proferre in medium. et facere commune: certus quod quanto plures ex eo fuerint ditati: tanto mihi amplius acquireretur. Ego enim locupletior sum cum aliorum salus ministerij mei fuerit quesita mercedis merito. In principio ergo narrationis nostrae adesse nobis precamur gratiam domini nostri Jesu christi: cuius virtute omnia hec pietatis exercitia apud egypti monachos habentur.

Vidimus enim apud eos multos patres celestis vitam in terra positos agentes: et nouos quosdam prophetas atque virtutibus animi. quod vaticinandi officio suscitatos: quibus ad testimonium meritorum nec signorum quidem ac prodigiorum decerat efficacia. Et merito. Cur enim quod nihil terrenum nihil carnale cupiunt non accipiunt celestem potestatem? Nonnullos namque eorum ita ab omni malitia et cogitatione et suspitione vidimus alienos: ut nec si aliquid mali adhuc gereret in seculo meminissent. Tanta in eis erat tranquillitas animi tantisque ioleuerat eis bonitatis affectus: ut merito de eis dictum sit. Pax multa diligebit nomen tuum domine. Comanent autem per heremum dispersi et separati cellulis: sed caritate conexi. Ob hoc autem dirimuntur habitaculis ut silentium sui quietem et intentionem mentis diuina secretates nec vox aliqua: nec occursum ullus: aut sermo aliquis ociosus obturbet. Intertis ergo in suo quisque loco animis velut boni patres christi expectant aduentum. Aut tanquam miles paratus in castris imperatoris presentia. vel ut fideles serui aduentum domini suscipient: libertatem sibi pariter et munera largiuntur. Omnes ergo hi nullam cibi aut idumetiam aut ulli hominum sollicitudinem gerunt. Sciunt enim quia scriptum est. Nec omnia gates cogitant: ipsi vero iustitiam et regnum dei requirunt.

Primapars

rāt. et hec omnia secundū pmissionē saluatoris apponuntur eis. Deniqz eorū plurimi forte si i aliquo necessarijs ad vsus corporis eguerint. nō ad humana p̄fugia sed ad deū versi: et ab ipso tanq̄ a patre p̄scētes que poposcerint ilico cōsequuntur. Tanta nanqz i eis fides est: que etiā mōtibus vt trāsserantur: valeat iperare. Unde et non nulli eorū irruptiones fluiui in perniciem vicinarū regionū cōcitas orationibus represserūt. Et pede icedentes aluei eius profunda digressi sunt. immāesqz eius bestias peremerunt. Et plurima atqz immēsa signa que a prophetis et apostolis antiquitus gesta fuerāt cōsumarūt vt dubitari nō debeat ipsorū meritis adhuc stare mūdus. Sed illud valde mirū est: euz semper optima q̄qz rara sint et difficilia: i illis tamē vtrūqz pariter conuenisse vt et numero immēsi sint et virtutibus icōparabiles. Sūt eniz et alij i suburbanis locis: alij per rura: plures autes et egregij p̄ heremuz dispersi: et velut quidaz celestis exercitus in p̄citu positus: atqz i tabernaculis degēs ad obediētiaz p̄ceptoz regi semper intētus: armis orationū pugnās: et scuto fidei ab inimico insidiante p̄tectus: regnuz sibi celeste cōquirūt. Sūt ergo ornati moribz: quieti: lenes: trāquilli: et caritatis viculis velut quadaz germanitate constricti. Ad emulationē hō h̄rituz: certamē ingēs exercent et agones. Studet eniz vnusquisqz clemētior altero benignior: hic humilior. ille patientior inueniri. Si quis autē sapiētior ceteris fuerit: hic ita communis erga oēs et mediocris existit: vt s̄m mādatū domini omnū minim⁹ et oīuz seru⁹ eē videat. Quia ergo dei munere donatus mihi est: et videre eos: et interesse conuersatiōi eoz: et de singulis iā nūc q̄ ad memoriaz dñs reduxerit enarrare tētabo: vt hi q̄ nō vident eos in corpore: opera eoz discētes vitāqz eoz p̄fectaz lectionis indicio colligētes: ad emulationē facti operis inuitentur. et perfecte patiētie palmas requirant.

ExPLICIT prologus. **I**ncipit narratio de sancto Joanne egyptio heremita.

Primuz igitur tāq̄ vere fundamentum nostri operis ad exemplum bonorum omnium sumamus egyptium Joannem: qui vere etiam solus satis superqz sufficiat religiosus et deo deuotas mentes ad virtutum culmen erigere. et ad perfectionis vestigia cōcitare. Hunc enim vidimus in Thebaidis partibus i heremo: q̄ adiacet ciuitati Lyto: i rupe quadā mōtis ardui cōmanētē. Ascēsus ad eū difficilis: aditus monasterij eius obstruct⁹ et clausus: ita vt a quadragesimo etatis sue anno vsqz ad nonagesimuz: quē tunc gerebat: cum eum vidimus monasterij eius null⁹ intrauerit. Aduenientibz hō p̄ fenestrā se vidēdū p̄bebat: et i de eis vel verbū dei ad edificationē: vel si qua fuissent cōsolatiōis respōsa reddebat. Mulieruz tñ illuc nulla nec ad cōspectū quidem ei⁹ accessit: sed et viri raro: et certis q̄busqz t̄pibus. Tellā sane hospitalē extrinsecus fieri permisit: in qua aduertentes e longinquis regionibus paululuz regerēt: ipse hō intrinsecus solus soli deo vacās: nō diebus nō noctibz a colloquijs dei et oratiōe cessabat: diuinuz illud et qd̄ super oēs mētē est: tota mentis puritate consecrans. Quāro enī se ab humāis curis et colloq̄is sequestrabat: tāto illi vicinior et p̄pingor deus erat. In tāta deniqz mētis sue sinceritate p̄fecerat: vt nō solū eoz q̄ erāt sciētiam consequeretur a domino: verum et eozum que futura erant p̄sciētiam mereretur. Euidenter nanqz ei dominus p̄pheticā gratiam contulit: ita vt non tantuz ciuibz et prouincialibus suis si forte percunctaretur futura p̄diceret: sed et imperatori Theodosio. vel quos belli exitus habiturus esset vel quibus modis victoriam caperet de tyrannis: sed et quot irruptiones passurus esset gentium barbararum sepe p̄dixerit. Quodam etiam t̄pē cū gēs ethiopum romanū militem circa cirencem: que prima ē ex ethiopicis partibus Thebaidis ciuitas: incurfaret: et strages plurimas nostrorum dedisset: p̄damaqz